

אשר בנחל יום חמישי לסדר נשא, כ"ט אייר (ערב ראש
חדש סיון) ה'תשע"ד

...ובפרט היום שזה ערב ראש חדר סיון, שהשל"ה
הקדוש אמר שיום זה הוא יום מאד מאד מצליח להתפלל
עבור ילדינו שיקבלו חנוך יהודי, חנוך תורני, חנוך של
יראת שמים, וכן תקן תפלה מיחדת לומר ביום זה, ולכן
אם תוכל לנסע אל ציון השל"ה הקדוש שזה סך הכל
חמש עשרה דקות מיבנאל, ושם לומר את התפלה מה
טוב ומה נעים, ואם לא על כל פנים תשתדל מאד לומר
את התפלה הזאת, והקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה לחנך
את ילדינו על טהרת הקדש...

תשתדל לומר היום את התפלה הזו שתקן השל"ה
הקדוש לאמרה בערב ראש חדר סיון.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

תפלה לכל עת, ובפרט לערב ראש חדר סיון, להתפלל
על עצמו ועל צאצאיו לילך בדרכי ישראל מספר של"ה
הקדוש:

אתה הוא יי אלהינו עד שלא בראת העולם, ואתה הוא
אלהינו משבראת העולם, ומעולם ועד עולם אתה אל,
ובראת עולמך בגין להשתמודעא אלהותך באמצעות

תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָהּ,
”בְּרֵאשִׁית”- בְּשִׁבְלֵי תוֹרָה וּבְשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם עִמָּךְ
וְנִחַלְתָּךְ אֲשֶׁר בְּחֵרְתָּ בָּהֶם מִכָּל הָאֲמוֹת, וְנָתַתָּ לָהֶם
תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, וְקִרְבָתָם לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל.

וְעַל קִיּוֹם הָעוֹלָם וְעַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה בָּא לָנוּ מִמָּךְ, יְיָ
אֱלֹהֵינוּ, שְׁנֵי צוּוּיִם; כְּתַבְתָּ בְּתוֹרַתְךָ ”פָּרוּ וּרְבוּ”, וְכַתַּבְתָּ
בְּתוֹרַתְךָ ”וְלַמִּדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם”, וְהַכּוֹנֵה בְּשִׁתִּיחָן
אָחָת, כִּי לֹא לְתֵהוּ בְּרֵאשִׁית כִּי אִם לְשֵׁבֶת, וְלִכְבוֹדְךָ בְּרֵאשִׁית,
יִצְרַתְּ אֶף עֲשִׂיתָ, כְּדֵי שֶׁנִּהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי כָּל
עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל יוֹדְעֵי שִׁמְךָ וְלוֹמְדֵי תּוֹרַתְךָ.

וּבְכֵן אָבּוֹא אֵלֶיךָ יְיָ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וְאֶפִּיל תְּחַנְּנֵנִי,
וְעֵינַי לְךָ תְּלוּוִיּוֹת עַד שֶׁתְּחַנְּנֵנִי וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי לְהַזְמִין לִי
בָּנִים וּבָנוֹת, וְגַם הֵם יִפְרוּ וּיִרְבוּ הֵם וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם
עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת לְתַכְלִית שְׁהֵם וְאֲנִי כְּלָנוּ יַעֲסִקוּ
בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה לְלַמֵּד וְלִלְמַד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם
אֶת כָּל דְּבָרֵי תְּלִמוּד תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה, וְהָאֵר עֵינַיִנוּ
בְּתוֹרַתְךָ, וְדַבֵּק לְבָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שִׁמְךָ.

אָבִינוּ אַב הַרְחֵמָן, תֵּן לְכָלֵנוּ חַיִּים אָרְכִים וּבְרוּכִים, מִי
כְּמוֹךָ אַב הַרְחֵמִים זוֹכֵר יְצוּרֵינוּ לְחַיִּים בְּרַחֲמִים, זְכוֹרֵנוּ
לְחַיִּים נְצַחִים, כְּמוֹ שֶׁהַתַּפִּלָּל אֲבָרְהָם אָבִינוּ ”לוֹ יִחְיֶה
לְפָנֶיךָ”, וּפְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָהּ - ”בִּירְאֵתְךָ”.

כִּי עַל כֵּן בָּאתִי לְבַקֵּשׁ וּלְחַנּוּן מִלְּפָנֶיךָ, שִׁיְהֶא זֶרְעִי וְזֶרַע
זֶרְעִי עַד עוֹלָם זֶרַע כָּשֵׁר, וְאֵל יִמְצָא בִי וּבְזֶרְעִי וּבְזֶרַע
זֶרְעִי עַד עוֹלָם שׁוֹם פָּסוּל וְשֹׁמֵץ, אֲךָ שָׁלוֹם וְאַמֶּת וְטוֹב
וַיִּשָּׂר בְּעֵינַי אֱלֹהִים וּבְעֵינַי אָדָם. וַיְהִי בְעֵלֵי תוֹרָה, מָאֲרִי
מִקָּרָא, מָאֲרִי מִשְׁנָה, מָאֲרִי תִלְמוּד, מָאֲרִי רִזָּא, מָאֲרִי
מִצְוָה, מָאֲרִי גוּמְלֵי חֲסָדִים, מָאֲרִי מִדּוֹת תְּרוּמִיּוֹת,
וַיַּעֲבֹדוךָ בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה פְּנִימִית, לֹא יִרְאָה חִיצוֹנִית, וְתַן
לְכָל גְּוִיָּה וּגְוִיָּה מֵהֶם דֵּי מַחְסוּרָה בְּכָבוֹד, וְתַן לָהֶם
בְּרִיאוֹת וְכָבוֹד וְנֹחַ, וְכֵן לָהֶם קוּמָה וַיְפִי וְחַן וְחֶסֶד,
וַיְהִי אַהֲבָה וְאַחֻוּה וְשָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְתִזְמִין לָהֶם זְוֹגִים
הַגּוֹנִים מִזֶּרַע תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים מִזֶּרַע צְדִיקִים, וְגַם זְוֹגִים
יְהִיו כְּמוֹתֶם כְּכֹל אֲשֶׁר הִתְפַּלְלָתִי עֲלֵיהֶם, כִּי זְכָרוֹן אֶחָד
עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן. אַתָּה יְיָ יוֹדֵעַ כָּל תַּעֲלוּמוֹת, וּלְפָנֶיךָ
נִגְלוּ מִצְּפוּנֵי לְבִי, כִּי כֹונָתִי בְּכָל אֱלֹהִים לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ וּלְמַעַן תּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה. עַל כֵּן, עֲנֵנִי יְיָ עֲנֵנִי,
בְּעֵבוֹר הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וּבְגִלְלָם
תּוֹשִׁיעַ בָּנִים לְהִיּוֹת הָעֲנָפִים הַדּוֹמִים לְשָׂרְשָׁם, וּבְעֵבוֹר דָּוִד
עֲבָדְךָ רַגְלֵי רַבִּיעִי בַּמְּרַכְבָּה, הַמְּשׁוֹרֵר בְּרוּחַ קְדֻשָּׁךָ.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, אֲשֶׁר־י כָּל יִרְאֵי הַהֵלֶךְ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ כַּפִּיךָ
כִּי תֹאכַל אֲשֶׁר־יךָ וְטוֹב לָךְ: אֲשֶׁתְּךָ כְּגַפְּךָ פִּרְיָהּ בִּירְכֹתִי
בֵּיתְךָ בְּנִיךָ כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: הִנֵּה כִּי כֵן

יְבָרֵךְ גְּבֹר יִרְא יי: יְבָרְכֵךְ יי מְצִיּוֹן וְרֵאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם
כֹּל יְמֵי חַיֶיךָ: וְרֵאָה בָּנִים לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל.

אָנָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, יְקִים בִּי הַפְּסוּק "וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי
אוֹתָם אָמַר יי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבַרִי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ
לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַעַךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעַךָ אָמַר יי
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם": יִהְיוּ לְרָצוֹן אֲמַרִי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי
לְפָנֶיךָ יי צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

***

ויחד עם התפלה צריך לזכור גם את זה :
כָּל הוֹרָה מְחַיֵּב לְשֵׁלֵם אֶת הַשְּׂכָר לְמוֹד, וְלֹא בְּחִנָּם
שְׂצַדִּיקִים אָמְרוּ שְׁהוֹרִים שְׁלֹא מְשַׁלְּמִים שְׂכָר לְמוֹד יִהְיוּ
מִבְּטָחִים שְׁיִלְדִיָּהֶם יֵצְאוּ לְתַרְבוֹת רָעָה רַחֲמָנָא לִיִצְלָן
מִקָּדָם אוֹ אַחֵר כָּךְ.

(אשר בנחל יום שלישי לסדר מסעי כ"ד תמוז ה'תשע"ד)

סדר דרך הלמוד

בין רכבת אחת לשנייה, ולאחר כמה אוטובוסים, החליט המפיץ הנלהב שעתה עליו להכניס לכמה בתי כנסיות ובתי מדרשות כדי להפיץ גם שם את ספרי רבנו ז"ל.

דומה כי האברך הצעיר הזה שם לו למטרה להפיץ את אור האמונה במסירות נפש שטרם נראתה. משיבה אחת הוא עובר לישיבה אחרת, אך לא לפני שהפיץ בכמה מפעלים גדולים ומסעדות שהיו בדרכו.

בכדי שלא לדלג על שום בית ורחוב, הוא מסמן לעצמו היכן כבר היה ולאין טרם הגיע. בדרכו בלמוד התורה - ללמד דף אחר דף ולהתקדם בסדר דרך הלמוד שגלה רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ע"ו), כן הוא נוהג בהפצה והולך בסדר מבית אחד למשנהו.

לימים ספר על סוד הצלחתו ומסירות נפשו על הפצת ספרי רבנו ז"ל: ראיתי איך שספר אחד מספרי רבנו ז"ל שהגיע לידי שנה אותי כל כך, אז החלטתי שאני צריך לגלות את האור הזה לכלם! בזיונות לא חסרו לו, אך הוא התעקש להוציא את רצונו אל הפעל.

והצליח!

שְׁמוֹ שֶׁל הָאֲבִיר הַצָּעִיר עוֹד יִרְגֵל בְּפִי הַבְּרִיּוֹת
כְּ"מוֹהֵרָא" שֶׁהַקְּדוֹשׁ.

אֲזַי, בַּיָּמִים הָהֵם, כְּשֶׁעֲדִין הָיָה מְכַתֵּת אֶת רַגְלָיו בְּהַפְּצָה,
הָיָה הַצְּדִיק מְגִיעַ לְמִקְוֵי שׁוֹנִים בָּהֶם רָאָה מְצַבִּים שׁוֹנִים
שֶׁמֶהֱם יָדַע לְהוֹצִיא מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל. מֵעֵין מִשָּׁל הַמְּלַמֵּד עַל
הַנְּמָשָׁל.

כִּן אֶרֶץ בְּלִילָה גָּשׁוּם אֶחָד, כְּשֶׁהִקָּר הַקְּפִיא אֶת כָּל מִי
שֶׁשָּׁהָה בְּרָחוּב. מוֹהֵרָא" שֶׁהַקְּדוֹשׁ אָחִז בְּיָדוֹ הָאֶחָת סֵל
מִלֵּא בְּסִפְרִים, וּבְיָדוֹ הַשְּׁנֵי הַחֲזִיק בְּמִטְרֵיהָ.

הוּא אָחִז בָּהּ בְּכָל כַּחוֹ כִּי הָרוּחוֹת הַחֲזָקוֹת אֵימָו לְהַפְּכָה
וּלְשִׁבְרָה.

לְפַתֵּעַ הַבְּחִין בְּמַחֲזָה מְעַנִּין: מְסַעְדָה גְּדוּלָה שְׁאוּרוֹת
וְצִלִּילִים בּוֹקְעִים מִתּוֹכָהּ. מִבְּעַד לַחֲלוֹן הָיָה אֶפְשָׁר לְרֹאוֹת
כִּי חֵלֶק מֵהָאֲנָשִׁים יוֹשְׁבִים וְסוֹעֲדִים וְחֵלֶק מֵרוֹקְדִים.

הָיָה זֶה עוֹד אֶחָד מִמִּקְוֵי הַבְּלוּי שֶׁל הַגּוֹיִים אֲשֶׁר עָלִיהֶם
אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים סט, אִיכ"ר הַקְּדָמָה): "יִשְׁיחוּ בִי
יֹשְׁבֵי שְׁעָר" אֵלּוֹ אֲמוֹת הָעוֹלָם שֶׁהֵן יוֹשְׁבֵי בְּבֵיתִי תַרְטִיאוֹת
וּבְבֵיתִי קִרְקָסָאוֹת וְנִגְיָנוֹת שׁוֹתֵי שִׁכָּר".

וְהִנֵּה בַּחוּץ עוֹמֵד כּוֹשֵׁי מְלַכְלֵךְ הַצּוֹעֵק לְעִבְרָם שֶׁל
הַנְּמָצָאִים בְּמְסַעְדָה. מִחֲמַת הַצִּלִּילִים הַחֲזָקִים הֵם כִּמּוֹבֵן
לֹא שָׁמְעוּ אוֹתוֹ וְלֹא הַבְּחִינוּ בּוֹ, אֵךְ הוּא עֹמֵד שָׁם וְצָעֵק,
חֲרֵף וְגִדֵף כְּמִיטֵב הַמְּסֹרֵת שֶׁל בְּנֵי חָם.

מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ הַתְּבוּנָן וְהַתְּפִילָא מָה רוּצָה הַכוּשִׁי?
לְמֵרוֹת הַרוּחוֹת הָעֲזוֹת שְׁאֵימוּ לְשֹׁבֵר אֶת הַמְּטָרִיהַ וְהַגְּשָׁם
הָעֵז שֶׁנִּתְּךְ אֶרְצָה, הַמְּשִׁיךְ הַצְּדִיק לְהַתְּבוּנָן בַּמַּחְזָה.

כְּמַעַט שְׁלֹא הָיָה נִתָּן לְהַבְּחִין בַּכוּשִׁי מִחֲמַת חֲשֻׁכַת הַלַּיְלָה.
אֲךְ שְׁנֵי הַלְּבָנוֹת בְּלִטּוֹ הֵיטֵב בְּכָל עֵת שֶׁפָּעַר אֶת פִּי וְקָלַל.

כְּכָל שְׁמוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ הַתְּקָרֵב, הוּא הַבְּחִין שֶׁהָאִישׁ
נִשְׁעָן עַל קַבִּים כִּי חֲסָרָה לוֹ רֶגֶל אַחַת, וּבְכָל כַּמָּה רְגָעִים
הוּא מוֹצִיא מְכִיסוֹ בְּקַבּוּק קָטָן שֶׁל מִשְׁקָה חָרִיף, וּבֵין
לְגִימָה לְגִימָה הוּא עוֹמֵד וּמְקָלַל - - -

הָרִיחַ הָרַע שֶׁנִּדְרַף מִמֶּנּוּ הִגִּיעַ עַד לְמָקוֹם בוֹ עָמַד הַצְּדִיק
לְמֵרוֹת הַרוּחוֹת הָעֲזוֹת וְהַגְּשָׁם הַשׁוֹטֵף.

עָקַר קָלְלוֹתָיו נִסְבּוּ עַל עַנְיָן אֶחָד: "מָה אַתֶּם רוֹקְדִים?!
מִשְׁגָּעִים! מְטָרָפִים! אַתֶּם נִמְצְאִים בַּחֲשֵׁךְ! בּוֹאוּ לְבַחוּץ
תִּסְתַּכְּלוּ עָלַי כַּמָּה טוֹב לִי!"

מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ הַתְּמַלָּא שְׂמֵחָה.

הוּא הִסְתַּכַּל בְּרַמְזִים שְׁמֵרַמְזִים לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם. כָּל הַמַּעֲשֵׂה
הַזֶּה שָׂרָא עֲכָשׁוּ סוּבֵב עַל סֵדֵר דְּרָךְ הַלְּמוּד שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ
ז"ל.

הֵנָּה בְּפָנִים יְכוּלִים לְרַקֵּד וְלִשְׂמַח עַל שְׂזוּכִים לְסִיִּם אֶת כָּל
הַתּוֹרָה: מְקָרָא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא, מְדַרְשִׁים, זֶהר וְכוּ' וְכוּ'.

אם כן מבינים את מה שלומדים או לא מבינים – רבנו ז"ל
אמר ללמד! אפלו מבלי להבין. וכך, במשך הזמן, על ידי
רבוי הלמוד, נעשים מקשרים לתורה הקדושה עד שלא
יכולים בלעדיה וגם זוכים להבין דברים רבים שלא הובנו
קדם לכן. טיול נפלא בכל חלקי התורה הקדושה!

והנה מגיעים כמה אנשים קלים וריקים וצועקים: "זה
נקרא למוד?! זה לא נקרא למוד!" ועושים מחלקת
ומנבלים את הפה.

הם נדמים לאותו כושי שאין לו רגל והולך עם קבים שריח
רע נודף ממנו והוא צוח על מי ששמח...

למעשה, הם יושבים בפנים ואוכלים סעודה שלמה
ושמחים ורוקדים ויש להם אור גדול. ואלו הכושי המסכן
שרוי בחשך וצועק שהם המסכנים...

והמבין יבין ויקח את הספר ויתחיל ללמד כסדרן.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסדי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב ז"ע
בארץ ובת"ל

בעזה"י יום ה' לסדר האוינו ה' תשרי ה'תשס"ד

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד נהנה שאתה רושם את השיחות וכו', כי יבוא יום ויצטרכו את כל שיחה ושיחה.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסדי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב ז"ע
בארץ ובת"ל

בעזה"י יום ה' לסדר חקת בלק י' תמוז ה'תשס"ג

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך, ואני מקווה להקדוש ברוך הוא שיתרחב לך בפרנסה, ולא יחסר לך שום דבר, רק תראה להחזיק מעמד ואז תראה את הניסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא. אני מאד מאד מבקש אותך, שתמשיך בכתיבת סיפורים, כי יבוא היום שיצטרכו את כל הסיפורים, כי אני בעצמי לא יודע כמה זמן אני ישאר בזה העולם, ויהיה זמן שמאד יתפלאו וכו', וירצו לשמוע כל סיפור וכל שיחה וכו'.

נא ונא, ראה לעשות לעצמך קביעות להתבודד בכל יום אליו יתברך, ואז תראה את הניסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא, השומע תפילות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסדי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב ז"ע
בארץ ובת"ל

בעזה"י יום ג' לסדר וישלח י"ב כסלו ה'תשס"ב

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדרך כלל כשאחד מחדש איזה חידוש וזה רק מן הדק ומפחד פן יהרסו לעלות אל ה' וכו', אז אומרים השם הטוב יכפר וזה רגיל בהרבה ספרים, כי יכול להיות שלא השינו את המכוון ולכן אומרים לשון כזה השם הטוב יכפר.

בענין השיחות וכו', בודאי יגיע היום שכל שיחה יהיה יקר מאד מאד ויצטערו שלא כתבו מספיק.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

שיחות קודש מכ"ק אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע

שנ"ז) שאלתי אודות מה שאומר הרמב"ם ז"ל (הלכות לולב פ"ח סעי' יד) שמצוה להרבות בשמחת בית השואבה ולא היו עושין אותה עמי הארץ וכל מי שירצה. אלא גדולי חכמי ישראל וראשי הישיבות והסנהדרין וכו' הם שהיו מרקדין ומספקין ומנגנין. אבל כל העם האנשים והנשים כולן באין לראות ולשמוע.

ולכאורה מפני מה לא ירקדו וישמחו עמי הארץ וכל מי שירצה אלא החכמים בלבד, אדרבה! טוב יותר לקרב את כולם. והשיב לי מוהרא"ש נ"י שבאמת הוא כך. ומה שהרמב"ם ז"ל הדגיש שהחכמים הם אלו שרוקדים היתה כוונתו להראות שאפילו גדולי החכמים לא השגichו על כבודם והזדרזו במצוה זו לרקוד לפני ה' יתברך. ובודאי שעל אחת כמה וכמה שראוי לכל האנשים הפשוטים להצטרף ולרקוד איתם יחד. וכמו שכתב בהלכות שבת (פ"ב סעי' ג') לעניין פיקוח נפש שמותר לחלל את השבת שלא עושים דברים אלו לא על ידי נכרים ולא ע"י קטנים ולא ע"י עבדים ונשים וכו' אלא על ידי גדולי ישראל וחכמיהם. ובודאי שהוא לאו דוקא ואם נזדמן לשם איזה סנדלר או נגר שעליו להציל את אותו אדם ולא לחכות שיבוא גדול וחכם. אלא שהרמב"ם ז"ל בא להשמיענו שזה כבודם של החכמים להציל נפשות ולהבזות את עצמם לשם כך וכן הדבר בשמחת בית השואבה. והמשיך מוהרא"ש נ"י שבצורה כזו צריך להסתכל על הלימוד - בעין טובה ולהוציא את הטוב מהלימוד (כי באמת לפי דבריו מובן היטב שכוונתו של הרמב"ם ז"ל היתה לעורר את המון עם לשמחה זו על ידי שידונו קל וחומר בעצמם - ומה אם החכמים והצדיקים רוקדים ומפזזים וכו' אנו על אחת כמה וכמה. ואחר

העיון בדברי הרמב"ם ז"ל מובן היטב שכתב אודות השמחה הזו "שלא היו עושין אותה עמי הארץ" וכו' ולא אמר שעמי הארץ לא היו רוקדים אלא שלא היו עושין אותה. כי בודאי שהאנשים הפשוטים צריכים ללמוד מהצדיקים מהי שמחה וכיצד יש לרקוד וכו' שלא ימשכו אחר קלות ראש המצויה אצלם כידוע. לכן הצדיקים היו עושים את השמחה, עושים דיקא. הינו שהיו מנהיגים את השמחה והמון העם היו צריכים להימשך אחריהם. וזה שדייק לבסוף שכל העם באין לראות ולשמוע כי אולי על ידי זה ימשך ליבם וירקדו אף הם בקדושה).

שנ"ח) אחר שסיימתי ללמוד בספרו הקדוש "אשר בנחל" חלק ד' ואת חלק ה' היה קשה מאד להשיג כי כבר לא הדפיסו וכו', הבטיח לי מוהרא"ש נ"י שיתן לי את חלק ה' משלו. והיה אז עוד אברך שרצה את הספר הנ"ל ובקשתי ממוהרא"ש נ"י גם עבורו ואמר שכשיגיע לארץ יתן לנו לחפש בארונות שבביתו. וכשהגיע לארץ נתן לנו רשות לפתוח את דלתות הארונות ולחפש בהם שני ספרים כאלו בשעה שהוא ישב שם ועסק בעיסוקיו הקדושים. ואני התחלתי לחפש והאברך השני הלך אחרי ועבר שוב על הארונות שכבר בדקתי. וכשהבחין בזה מוהרא"ש נ"י אמר לו "אל תלך אחריך. כל אחד יש לו את העניין שלו. אם הוא מחפש בכיוון הזה, אתה תחפש מהכיוון השני" וציוה אותו שיתחיל לחפש מהשורה השניה של הארונות. והוא לימוד עמוק למי שזוכה להבינו.

שנ"ט) באחת הפעמים כשהתיישב ליד מי שכתב את מכתביו, קודם שהחל לומר לו מה לכתוב ענה ואמר: "מה שאני הולך להגיד בא לי מלמעלה ואיני זוכר מה שאני אומר. לכן תשמרו על זה היטב כי אם יאבד לא אוכל לחזור על זה שוב".

ש"ס) אמר שמה שכתוב אצל יעקב אבינו "אכן יש הוי"ה במקום הזה ואנכי לא ידעתי", אפשר לפרשו בשני אופנים – "אכן יש הוי"ה במקום הזה ואנכי לא", הינו שאין אצלו אנכיות כי ביטל את עצמו לגבי הוי"ה

שבמקום הזה, אזי "ידעתי" - זו שלמות הדעת. ולאידך גיסא : "אכן יש הוי"ה במקום הזה ואנכי", הינו שיש את הוי"ה אך יחד עם זה יש גם 'אנכי' כי לא ביטל את עצמו, אזי "לא ידעתי" כי עדיין עומד בחוץ ולא התחיל לדעת בידיעת אלקותו יתברך כלל.

שס"א) קצת לפני שטסתי אליו נ"י בחודש סיון תשס"ד שאל האם אני מתכוון להגיע קודם שבועות. והשבתי שלא מחמת שאין רצוני להשאיר אשה עם ילדים לבד על החג וכו'. ענה ואמר : "זה מה שרציתי לשמוע". אחר כך שאלתי על מה שאמר רבנו ז"ל (ספר המידות צדקה כז) 'יתן לצדקה בשתי ידיים ויהיה תפלתו נשמעת'. אשר לכאורה מובן מזה שדיקא קודם התפלה צריך לתת בשתי ידיים אך בשאר הצדקות שנותן אפשר לתת גם ביד אחת. ואמר מוהרא"ש נ"י שאין הדבר כך אלא בכל צדקה שנותן שיתן בשתי ידיו.

ואמר : "עכשיו אומר לך חידוש בשם בני על העניין הזה : כי רבנו ז"ל אומר (לקו"מ ח"א סי' ב') שיש קליפת עשו וישמעאל וצריך להיזהר בעת התפלה שלא להטות לימין או לשמאל ולזה זוכים על ידי צדקה שהיא בחי' משפט עמודא דאמצעיתא. ולפי זה יובן מדוע נותנים צדקה בשתי ידיים שאז הוא בחי' אמצע כי אין פה ימין או שמאל".

ולאחר שאמר זאת, אמרתי שגם אני כבר כתבתי כך, ענה ואמר : "נו, צריך להגיד לשניכם ברוך שכיוונתם!". ולאחר השיחה הזאת האיר ה' את עיני כי מה שאמר רבנו ז"ל "יתן לצדקה בשתי ידיים ויהיה תפלתו נשמעת", הינו בכל פעם שנותן צדקה שיתן בשתי ידיים, ובעת שיעמוד ויתפלל גם לאחר איזה זמן, יזכור לו ה' יתברך מה שנתן צדקה בשתי ידיים וישמע תפלתו שמתפלל עכשיו כי ממשיך על עצמו בחי' משפט בכל פעם שנותן צדקה וזה מלווה אותו (וכמ"ש 'והלך לפניך צדקך'). ובאמת שרבנו ז"ל רצה שיהיה לנו כל היום התבודדות וכבר הסבירו מוהרא"ש נ"י איך אפשר לקיים את זה. על כל פנים, נמצא שהוא תמיד

לפני תפלה כי תמיד מדבר אליו יתברך וממילא בכל פעם שנותן צדקה בשתי ידיים הוי לפני תפלה.

שס"ב) בערב שבועות תשס"ה בעת שדיברתי איתו נ"י והיה שמח מאד, אמר על שמי : מאיה – מה היה? ובתחילה לא הבנתי אל מה מתכוון ושוב אמר : אמרת שהשם שלך זה אליהו מאיה. מאיה זה 'מה היה?' והשבתי שמה שהיה זה כבר לא משנה, העיקר זה מה עכשיו. ושוב אמר מאיה – מה היה? והבנתי שזה בעצמו היתה כוונתו, כי כשאומרים 'מה היה' בלשון תמה, פירושו הוא מה כבר משנה מה שהיה מאחר שכבר היה וחלף.

אחר כך אמרתי שמאחר והלילה יהיה מתן תורה, על כן שיברך אותי שאזכה לקבל הרבה תורה. אך מוהרא"ש נ"י השיב שזה אי אפשר לו לברך כי זה דבר שמוטל עלי לבקש את הקב"ה. אחר כך אמר : מה שאני כן מברך אותך זה שתזכה להתפלל על זה הרבה והקב"ה יעזור. ואז שאלתי על מה שאמר רבנו ז"ל לבתו אדל בעת שר' נתן ז"ל התקרב אליו : "מה אומר לך מחכמתו, כשיביט על בית הכנסת זה בהסתכלות בעלמא, יאמר לך כמה אמות גבהו". ושאלתי מה חכמה היא זו, והלא ישנם גם אנשים פשוטים שמבינים בדברים כאלו ותיכף כשמסתכלים על איזה בניין יכולים לידע את גבהו. ומוהרא"ש נ"י השיב שבודאי אם רבנו ז"ל אמר שזו חכמה ושיבח בזה את ר' נתן ז"ל שהוא חכם גדול אז בודאי שזה דבר גדול ולא כל אחד יכול להראות את זה. כי חכמינו הקדושים מספרים על תנאים שהיו על הים וידעו כמה טיפות יש שם. נו, האם כל טיפש יכול לדעת דבר כזה?

ומתוך דבריו הבנתי שמה שר' נתן ז"ל יכל לידע כמה אמות יש בבית הכנסת, הינו את המספר המדויק של האמות ושל הטפחים ולא רק בכלליות, דוגמת אותם שני תנאים שידעו בדיוק את מספר הטיפות שבים.

ואמר אז : העיקר תהיה שמח ! ואמרת שברוך השם אני מאד שמח, רק דבר אחד חסר לי אבל אני מתפלל על זה שיבוא (הינו עליו נ"י בעצמו שכבר יגיע לארץ), והשיב : זה יהיה כשהס"מ יתפגר. וסיימתי בברכת 'חג שמח' ומוהרא"ש נ"י ענה ואמר : חג מאד שמח !

שס"ג) קצת לאחר שבועות תשס"ה ביום א' י"ב סיון עשה נסיעה אל ציון רבנו ז"ל באומן וחזר לביתו בערב שבת י"ז בסיון. ובאותה שבת הזכיר מוהרא"ש נ"י בעת הדרשה את דברי הספר חסידים שכשרואים כלב שפושט את ידיו קדימה ומוריד את ראשו זה סימן שיתבטלו שונאיו של אותו אדם. וסיפר שהיה עכשיו אצל ציון רבנו ז"ל והתפלל על צרותיו וכו' ותיכף כשירד מהציון בא לקראתו כלב ולא נבח ולא השתולל אלא פשט את רגליו והוריד את ראשו. ותיכף אמר מוהרא"ש נ"י שהקב"ה יעזור שבאמת יתבטלו כל שונאיו.

שס"ד) בחג השבועות תשס"ה שאל בחור אחד שהיה אצלו בהיכל הקודש על אחיו שגם הוא היה אמור להגיע לשם לחג. והשיב לו שנסע לעשות את החג במעז'בוז' ומשם יבוא להיכל הקודש. ענה ואמר מוהרא"ש נ"י : מעז'בוז' ? כאן זה מעז'בוז', שהיה בא לכאן !

מג תשכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בָּא, כ"ט טַבַּת ה'תשס"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

שָׁמַעְתִּי שֵׁשׁ לָךְ בְּבֵית כָּל מִינֵי עוֹפוֹת תְּכִי וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְזַהֵר אוֹתְךָ, שְׁזֶה מְאֹד מְסֻכָּן, כִּי הַיּוֹם מְבִיאִים הָעוֹפוֹת כָּל מִינֵי מַחְלוֹת שְׁבָעוֹלָם, וְלִכֵּן אֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה חוֹלָה וְגַם הַיְלָדִים חוֹלִים, תִּרְאֶה לְהַפְטֵר מֵהֶם מֵה שְׁיֹתֵר מֵהֵר, כִּי זֶה לֹא צָחוּק.

מְסַפֵּר עַל אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ יְלָדִים, הוּא בָּא אֶל הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ, וְהִזְהִירוּ הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יִהְיוּ אֶצְלוֹ שׁוֹם עוֹפוֹת בְּבֵית, כִּי זֶה גַם צָעַר בְּעֲלֵי-חַיִּים שֶׁהוּא מְדַאֲרֵיתָא.

וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְהַפְטֵר מֵהָעוֹפוֹת מֵה שְׁיֹתֵר מֵהֵר, כִּי זֶה דְּבַר מְאֹד מְסֻכָּן, וְאֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׂאֵל תְּמַרָה פִּי, אֶלָּא תַעֲשֶׂה אֶת כָּל זֶה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

חינוך !!!

בחסדי ה' מורגשת התעוררות גדולה בעניין החינוך בקרב אנשי שלומנו היקרים שמבקשים ומחפשים עצות ודרכים לחנך את ילדיהם לאמונה ויראת שמיים טהורה, על כן אמרתי להציג כאן מתוך מאמרים שזכיתי לכתוב בעניין הזה ממה שעורר אותי אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע לכתוב למען יהיה לתועלת הכלל.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסידי ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחו"ל

בעזה"י יום ו' ערב שבת קודש לסדר האזינו ז' תשרי ה'תש"ע

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך, אף שכתבתי לך כבר היום מכתב, אכתוב לך עוד פעם, אל תבהל משום בריה שבעולם, אתה תלמד את הילדים כמו שאתה מבין, ותחנך אותם כפי שאתה מבין, ואדרכה מכל הבעיות אתה תלמד הרבה איך להתנהג עם התלמידים ואיך תוכל לחבר עוד ספרים בענייני חינוך, כי ילדים צריכים הרבה תשומת לב, ואפילו שההורים נותנים להם מכות וכו' וכו', אתה צריך ללמד אותם שלא ידברו אף פעם על ההורים, רק אתה תלמד אותם כפי שאתה מבין, אל תבלבל את עצמך משום דבר שבעולם, ומכל שכן שאף אחד לא יגיד לך דעות, כי אתה מלמד בחדר עליון. תחזק ותחזק את אשתך ואת הבנות שלך, והקדוש ברוך הוא יעזור לך עם בן זכר השנה אם תתפלל להקדוש ברוך הוא.

המאחל לך שבת שלום וחתימה טובה

RABBI E. S. SCHIK
1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק

ר"מ "היכל הקודש"

"חסידי ברסלב"

ע"ש הרה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע

בארץ ובחול

בעזרה"י יום ב' לסדר האזינו ח' תשרי התשע"ג

שלום וברכה אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

כן זה יצא מפני מה שאמר לך האברך   נ"י, שרציתי שתכתוב פעם בחודש מור בעניני הינוך, כי אני רוצה שיצא כל חודש מגזון ברסלב עשיר מאד עם כל מיני נושאים, כי תהלה לאל יש עכשיו התעוררות בכל העולם כולו על דבר רביז"ל, ולכן גם אנחנו נתרום בגילוי ופירסום דעת הצדיק.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק

ר"מ "היכל הקודש"

"חסידי ברסלב"

ע"ש הרה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע

בארץ ובחול

בעזרה"י יום ה' לסדר פנחס י"ב תמוז ה'תשע"א

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראיתי את השאלות ותשובות שלך, זה מאד מאד יפה, יעזור הקדוש ברוך הוא שתחדיר את כל הכח שלך בהתלמידים, ובפרט שזה הכיתה הגדולה, והם קרובים מאד לבנות בתים, ולכן הם צריכים הדרכה איך להתחזק בחייהם ולבנות את הבטחון עצמי שלהם. הרב הקדוש מסאטמאר זי"ע אמר פעם במסיבת מלמדים, שעבודת מלמד צריך להיות קודש קדשים, וצריך לדעת שאם בונים תלמיד אחד זה לא שמציל נפש אחד וכו', אלא מציל אוצר הנשמות, היינו כי מהתלמיד הזה עוד יצא דורות וכו', נמצא כשבונים את התלמיד בונים אוצר הנשמות ממש, ולכן תלך בנישה הזו עם התלמידים, וכוודאי תצליח.

שאלה : אני מלמד. יש לי בעיה של חוסר כללים בכיתה. מה עושים ?

תשובה : מארגנים כללים ביחד !

ומאחר ולא פרטת לאילו כללים אתה מתכוון (שהרי צריכים להיות כללים בנוגע להתנהגות בזמן השיעור, וכללים לזמן ההפסקה. כללים בנוגע לשיעורי בית או מטלות שונות וכללי התנהגות בטיולים וכן הלאה). על כן אציג בפניך כיצד נהגתי בעצמי בכל כיתה בה הרגשתי כפי שאתה מתאר.

פשוט הקדשתי שיעור לעניין שהפריע לי וממנו תקיש לכללים שאתה חפץ לייסד בכיתתך (ומאחר והדרך הזאת מורכבת ממספר שלבים, אציין כל שלב בסופו). הנושא שלי היה "כללי התנהגות בזמן השיעור".

על מנת שיהיה לתלמידים חשק ורצון לשתף פעולה ולקבל את הדברים אשר ברצוני להעביר להם, חשוב לפתוח את הלבבות ולקשור אותם יחד. דרך אחת לעשות זאת היא לתת לתלמידים להביע את דעתם בנושא, זה עשוי לגרום להם להתעניין בשיחה כולה. לכן העדפתי לפתוח באופן שיגרום להם לשתף פעולה :

"טוב צדיקים (ואתה כמובן תוכל לבחור בכל מילה אחרת פרט ל"צדיקים" שלפי הכרותך עם התלמידים הם יאהבו לשמוע), עכשיו אני רוצה לשוחח אתכם על דבר חשוב מאד. לאחרונה קורה שכשתלמיד קיבל רשות לדבר, ישנם תלמידים שמתפרצים וקוטעים את דבריו או תלמידים המשוחחים ביניהם והשיחה שלהם מפריעה להקשיב לאותו תלמיד. זה דבר שקרה כמעט לכולם. מישהו רוצה לספר איזו הרגשה זו? כיצד הוא הרגיש כשהפריעו לו לדבר?" (שלב ראשון – הצגת הבעיה בפני התלמידים ובקשה לספר כיצד הם הרגישו כשניתקלו בבעיה הזאת).

ואכן היו כמה וכמה תלמידים שרצו לספר מה הם הרגישו כשמישהו הפריע להם לדבר וכן היו תלמידים שניסו להסביר גם את הצד השני וסיפרו מדוע עשו זאת : "כשיש לי משהו להגיד ואני לא אומר, אז אחר כך אני שוכח".

התפתח דיון ונתתי להם להביע את דעותיהם בנושא. לבסוף השתדלתי לסכם את עיקרי הדברים על הלוח : "כשאני מדבר ומישהו מפסיק אותי, זה : ממש מרגיז, מבלבל אותי ואני שוכח מה התכוונתי לומר, גורם לי להקפיד על הילד הזה

ולרצות להפריע לו כשהוא יקבל רשות לדבר, גורם לי לחשוש לדבר בפעם הבאה".

נו, נו... העניינים החלו להתקדם. מתברר שזו נקודה רגישה שהטרידה את התלמידים עצמם לפחות כשם שהטרידה אותי... (שלב שני – התלמידים מספרים כיצד הם מרגישים, ויש תלמידים שמביעים דעה הפוכה. כלומר – דיון).

התחלתי לסכם את העניין : "זה באמת לא נעים ולא מועיל כשמתפרצים לתוך הדברים של החבר. התורה הקדושה לימדה אותנו "ואהבת לרעך כמוך – מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך". אני ממש רוצה לראות אצלכם את היכולת להקשיב לזולת מאחר שהוא קיבל את הרשות לדבר כרגע". (שלב שלישי – סיכום. למצוא משפט המסכם את מה שאמרו התלמידים, כגון : "זה באמת לא נעים ולא מועיל כשמתפרצים לתוך הדברים של החבר". לאחר מכן – כדאי לומר מה הם ציפיותי : "אני בהחלט מצפה..." , "אני רוצה שנצמד קדימה ונגיעה למטרה חשובה כמו...").

ואז עברתי לשלב של מציאת הפתרון. כשהדגש הוא על עבודת צוות יחד עם התלמידים : "אני בטוח שאם נחשוב יחד נצליח למצוא פתרונות לבעיה הזאת. בואו נתחיל לחשוב..." (שלב רביעי – עבודת צוות למציאת פתרון).

נסה לתאר את עצמך כתלמיד בכיתה כזו. האם היית נעלב ממה שאמרתי? האם היית מרגיש מותקף מהדרך בה פניתי אל התלמידים? איני יכול לדבר בשמך אך מסתבר שלא. סוף סוף לא תקפתי, לא השפלתי ולא ציינתי שמות של תלמידים אשר היו רגילים להתפרץ לתוך דברי חבריהם.

לכן, נקל לתלמידים לרצות לשתף פעולה ולהתחיל לחשוב על פתרונות. כשתוקפים אדם הוא מנסה להתגונן. כשמבקשים את עזרתו, על פי רוב הוא ישתדל לעזור.

לכן, הם אכן הציעו רעיונות. ולמען הסדר הטוב הכרזתי : "נתחיל לשמוע את הרעיונות של התלמידים היושבים בטור הימני ונתקדם לפי הסדר. אלו הכללים :

שומעים את כל מי שרוצה לומר משהו. לא מפריעים לו ולא שופטים את מה שהוא אומר. אני ארשום את דבריו על הלוח".

חלק מהרעיונות היו לא מציאותיים ואולי גם מגוחכים. אך התייחסתי אליהם בכבוד ורשמתי על הלוח (ואם היו תלמידים שצחקו בקול רם על רעיון מגוחך של החבר, מיהרתי להסות עם תנועות ידיים עדינות וכן עם משפטים כגון: "אני לא צוחק על שום רעיון. זה הרעיון שהוא אמר ואני אכבד את דבריו ואכתוב אותם על הלוח"). זה בעצמו המחיש לתלמידים כיצד יש להקשיב לזולת ולא להביע זלזול. לאחר מכן, כשהלוח התמלא בהצעות, התחלנו לדון על כל הצעה; האם אפשר ליישם אותה בכל מצב או שהיא מתאימה רק למקרים מסויימים ("מי שיתפרץ לדברי החבר לא יצטרף לטיול השנתי!"). התלמידים בעצמם דנו וביקרו כל הצעה. את רובן דחו (ודאגתי שזה יעשה מבלי להעליב את מי שהעלה את אותה הצעה: "אז החלטנו שזו דוקא הצעה טובה מאד אבל כנראה שהיא באמת לא מתאימה לכל מצב וזמן"), על חלקן הסתפקו, ואת מיעוטן קיבלו בהסכמה (שלב חמישי – התייחסות בכבוד אל כל הצעה. שלב שישי – דיון על כל הצעה האם ניתן ליישם אותה ובאיזה אופן עד לקבלת מספר הצעות יישומיות).

הרי שמתוארים כאן ששה שלבים המוליכים את התלמידים למציאת פתרון לבעיה. פרט לעצם העובדה שבדרך הזאת מצאנו פתרון לבעיה, עוד זו שהנחלתי להם דרך לחיים: כשיש בעיה צריכים לפתור אותה. איך פותרים אותה? באמצעות שיחה ודיבורים הנובעים מתוך רצון טוב וקשר בריא.

כעבור תקופה בחנתי את הדבר. והיה אם ראיתי שישנו שיפור ניכר – מה טוב. החמאתי לתלמידים על יכולתם למצוא פתרון וליישם אותו. אך אם ראיתי שאין כאן שינוי של ממש, פתחתי בשיחה חדשה: "יהלומים שלי הקשיבו (על פי רוב הם אהבו שקראתי להם "יהלומים"...), אני רוצה לדבר על משהו ממש חשוב. במשך תקופה ניסינו להשתפר ב"לא להפריע לחבר שקיבל רשות לדבר". זה אמנם הביא לשיפור כלשהו אך זה עדיין לא מספיק. אני מרגיש צורך למצוא דרכים חדשות...".

למעשה, התהליך המתואר כאן הוא תהליך של פתרון בעיות אשר דיברתי עליו ב"הכיתה – אתגר למורים". כעת רק הרחבתי את העניין לשיתוף של כלל תלמידי הכיתה. לא נותר לי אלא לאחל לך בהצלחה בהנחלת הכללים בהם אתה חפץ!

**פירוש על החומש כפי ההקדמות
שזכינו לקבל מכ"ק אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע**

ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות. פרש"י : 'אשר נקבו לו כאן'.

וצריך ביאור מאי בעי רש"י בזה ולא יזה צורך הוסיף תיבות 'לו כאן'. ומפרשי רש"י ענה כל אחד את חלקו, ובספר הזכרון כתב : 'וכל מה ששמעתי או ראיתי כתוב בו אינו נכנס באוזני שחלילה וחס שיעלו אותם פירושים על לב הרב (דהינו על לבו של רש"י) וישמר מהם. וגם לא לחינם הוסיף ב"אשר נקבו בשמות" שתי תיבות אלו שהן 'לו' ו'כאן'. ולא דבר ריק הוא, ואם ריק הוא - ממני'.

ויש לומר על פי דברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סי' ש') : כל מה שאתה רואה בעולם, כל מה שנמצא בעולם, הכל בשביל הבחירה והנסיון.

כי 'אל תאמן בעצמך עד יום מותך' והנסיון להישאר אצל הצדיק גדול מאד. ולא כל מי שמקורב היום יזכה להחזיק מעמד עד הסוף.

כי הבעל דבר מתגרה מאד במקורבים של הצדיק להרחיקם ולהדיחם ממקור חיותם והכל בשביל הבחירה והנסיון.

וזה שסיפר אדמו"ר מוהרא"ש נרו יאיר (אשר בנחל יום שלישי לסדר משפטים התשס"ט שעור למחנכים) אָנִי טַאטֵאתִי בֵּית חֲרָשֶׁת אָנִי כְּתַבְתִּי בְּכַתְּבָה שְׁאֲנִי צָרִיךְ לְפָרְנֵס אֶת אִשְׁתִּי, וְאֲנִי לֹא מְתַבֵּישׁ בָּזָה, הָיוּ לִי בַּחֲוָרִים גְּדוֹלִים, אָנִי עָשִׂיתִי שְׁפוּנֵז'ה וְכָלֵם מְסַתְּכָלִים וְעוֹד מְגַבִּיהִים אֶת

הַרְגָלִים... כֵּן כֵּן, תִּקּוּם וְתִתְפָּס אֶת מַגֵּב הַשְּׁפוֹנְזִ'ה, תּוֹצִיא אֶת זֶה מִמּוֹהֲרָא"ש וְאֵתָה תַעֲשֶׂה, לֹא... הַגְּבִיחוּ אֶת הַרְגָלִים שְׁאֲנִי אוֹכֵל לְעֹבֹר...

אֲנִי עֹבְרֵתִי בְּחַיִּים דְּבָרִים שְׁאֵתֶם אֶף פֶּעַם לֹא תִדְעוּ מָה זֶה, מִי הִיא מֵאֲמִין דְּבַר כְּזֶה, נִזְלוּ מִים מִרְדִּיאָטוֹר, אֲמַרְתִּי לָהֶם מָה קוֹרָה פֹּה? מָה קָרָה לָכֶם? אֲנִי לָקַחְתִּי אֶת הַמַּגֵּב וְכָלֶם מִסְתַּכְּלִים, וְעוֹד הָיוּ כֹּאֵלָה שְׁצַלְמוּ אֶת זֶה גַּם כֵּן... הִלַּכְתִּי, קָרַעְתִּי אֶת זֶה, הוֹצֵאתִי לוֹ אֶת הַפִּילִים. זֶה לֹא!

זֶה תִּלְמִידִים וְאַחַר כֵּף אֶת הַסּוּף אֲנִי לֹא אוֹמֵר לָכֶם, לְבַסּוֹף עוֹד קִבַּלְתִּי אֶת הַמִּתְנָה שְׁחַתַּנְתִּי אוֹתָם וְגִדַּלְתִּי אוֹתָם וְאַחַר כֵּף יוֹרְקִים לִי בַּפְּנִים. בְּסֹדֵר אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֶם לִי חֲזָרָה דְּבַר כְּזֶה מָה שְׁאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם יֵשׁ דְּבַר כְּזֶה עֲכָשׁוּ מִדְּפִיסִים אֲשֶׁר בְּנַחַל חֶלֶק ע"ב שְׁזָה כִּכָּר אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהִגִּיעוּ כִּכָּר לְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אֶלֶף מִכְתָּבִים, ע"א יֵצֵא לְפָנַי שְׁבוּעַ שְׁבוּעִים יֵשׁ בְּזֶה חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אֶלֶף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת מִכְתָּבִים, יֵשׁ עוֹד מוֹכֵן לְדַפּוּס אֵתֶם תִּצְחָקוּ וְלֹא תִאֲמִינוּ, זֶה דְּבַר מְאֹד מְאֹד נְדִיר, וְזֶה רַק 'אֲשֶׁר בְּנַחַל', וְיֵשׁ עוֹד הַמּוֹן הַמּוֹן סְפָרִים, שׁוֹאֲלִים: אֲנִי הוֹלֵךְ אֵתֶךָ בְּיוֹם וּבַלַּיְלָה, תִּגִּיד לִי מָתִי הִיא לָךְ אֶת הַזְּמַן לְכַתֵּב אֶת זֶה? אֲנִי רוֹצֶה רַק לְכַתֵּב מִשְׁהוּ אֲנִי צָרִיךְ עֲשֹׂר פְּעָמִים לְמַחֵק וְעֲשֹׂר פְּעָמִים לְעֹבֹר, מָתִי? מָתִי? אִזְ אֲנִי אוֹמֵר זֶה מָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לִי אֶת הַשְּׂכָר חֲזָרָה.

נִמְצָא שֶׁאֶף אֶחָד לֹא בִטּוּחַ שִׁישָׁאָר עִם הַצְּדִיק עַד הַסּוּף, כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁהָיוּ וּלְבַסּוֹף הִלְכוּ וְהַקְּדִיחוּ תְּבַשִּׁילִם בְּרַבִּים וְעוֹד עָשׂוּ מַחְלוּקַת וּבְזִיוּנוֹת לְצְדִיק רַח"ל. וְזֶה שֶׁאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּידוֹת, צְדִיק, סְעִי' עַד): 'הַמְּקוֹרְבִים שִׁישׁ לְצְדִיק בְּחַיָּו, הֵם יֵהוּ מִקְּוֹרְבִים בְּמוֹתָם' כִּי הַעֵיקָר הוּא לְהִישָׁאָר עַד הַסּוּף וְאִזְ יִזְכֶּה לְדַבְּרִים גְּדוּלִים.

וְזֶה שֶׁאֵמַר הַחֹזֶה מְלוּבְלִין זִי"ע: גַּם אִם הַקַּב"ה בַּעֲצָמוֹ יִגִּיד לִי "יַעֲקֹב יִצְחָק - אֵתָה צְדִיק גְּמוֹר!" אִזְ בּוֹדָאִי שֶׁאֲמִין לוֹ אֶךְ רַק עַל הַרְגַע

ההוא, אך לא על הרגע שאחר כך. כי אדם לא יכול להיות בטוח בעצמו ועליו לבקש רחמים בכל עת שעד זיבולא בתריתא שלמא (ופעם אמר אדמו"ר מוהרא"ש נ"י את הדיבור הזה לעניין שצריך לבקש רחמים להישאר אצלו עד הסוף, ואמר שבסמוך נפטר אחד שזכה להחזיק אצלו עד שנפטר. ובאמת צריך לבקש הרבה שעד זיבולא בתריתא שלמא. הינו שעד חתיכת הבוץ האחרונה שמכסים בה את הנפטר יהיה לו שלום ולא יחלוק על רבו).

וזה שלאחר שאמר ה' יתברך מי הם האנשים שיהיו איתו במניין העם, אזי ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות. וכיון שכל 'אנשים' שבמקרא הם צדיקים ואנשים כשרים כידוע, על כן היה מקום לומר שבודאי כל האנשים הללו שה' יתברך בעצמו נקב בשמותם, בודאי ישארו נאמנים ומקורבים למשה רבנו עד הסוף.

כנגד זה כתב רש"י : אשר נקבו 'לו כאן' בשמות. הינו שכאן דיקא הם נקבו לו בשמות. כי כאן הם אכן אנשים כשרים וראויים. אך עדיין אין זה בטוח שישארו כך עד הסוף כי אל תאמן בעצמך עד יום מותך.

ועד ממהר על זה הוא שאחד מאותם קרואים היה נשיא שבט שמעון – שלומיאל בן צורישדי אשר אומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין פב:) שהוא זמרי בן סלוא שהחציף למשה רבנו מאד וחטא עם כוזבי בת צור רח"ל.

הרי שאפילו שהיה אחד מאותם קרואים שה' יתברך בעצמו העיד עליהם שהם אנשים כשרים. אך אין זה אומר דבר על ההמשך אלא על מה שנקראו 'לו כאן' דיקא ולא בשום מקום אחר, והמשכיל המבין יתעורר לבקש רחמים על עצמו שיהיה איש כשר ומקושר לצדיק כל ימי חייו, והבן למעשה.

***

לבני שמעון תולדותם למשפחותם.

רבנו ז"ל אומר (לקו"מ ח"ב סי' ז') שצריך להיות איש חיל ושתהיה לו קצת ממשלה ולא ההיפך שקורין (רע-מזל, שלימזל), כלומר שלא להיות בטלן שהעולם קורין 'שלומיאל'. כי איש הישראלי צריך לבעור אליו ית' ולחפש מה עוד אפשר לעשות לכבודו ית'. ואין לאדם לסמוך על יחוסו ולומר "הרי אני בן איש פלוני שהיה חשוב גדול וכו'". ובפרט בתפלה צריך לשכוח מזה וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' צ"ז) שכל אחד מישראל יכול לבוא למדרגה זו, למשול בתפלתו. אלא שיש שני מניעות, האחת היא קודם התפלה, הינו שעומד להתפלל בגדלות, שהוא מיוחס גדול, או מחמת שהוא עמל ויגע בעבודת הבורא ומחמת זה אי אפשר שיהיה ממשלה לתפלתו. רק צריך לשכוח כל זאת, ויהיה נדמה לו כאילו היום נברא, והוא יחיד בעולם. וזהו בחינת מנשה, לשון נשיון ושכחה. וזה שכתוב (בראשית מ"א): "כי נשני אלקים את כל בית אבי", זה היחוס. "ואת כל עמלי", שעמל בעבודת הבורא וכו', עיי"ש.

כי הכל הבל ורעות רוח, רק על האדם מוטל החוב לקיים את המצוות בשמחה ולחפש ולהתגעגע אחר כבודו ית'. ומה מועיל שאביו או סבו היו צדיקים גדולים. על כן צריך לשמור מאד מהבטלה שמבטל ומונע את עצמו מעבודת ה' מחמת שסומך על ייחוסו וכמו שאומרים חכמינו הקדושים (כתובות נט:): 'הבטלה מביאה לידי זימה' ולא תעמוד לו זכות אבותיו כנגד זה.

ובזה יובן: "לבני שמעון תולדתם למשפחותם וכו'" ופירש בעל הטורים: 'הלמ"ד עקומה למטה, לפי שהמלמד שלו זמרי בן סלוא חטא ונפלו משבטו. והלמ"ד היא גבוהה מכל האותיות כך חסר משבטו, שלא העמיד לא מלך ולא שופט (מדרש תדשא פרק ח). כלומר שנשיא שבט

שמעון היה שלומיאל בן צורישדי אשר הוא הוא זמרי בן סלוא שנכשל עם המדיינית (א).

ועל פי הנ"ל יובן היטב מדוע נקרא "שלומיאל בן צורישדי" (ב). כי בזה באה התורה ללמד שגם אם האבא הוא 'צורי' לשון צור וחוזק בעבודת השם ית' שזה בחי' 'שדי', וכמו שדרשו חכמינו הקדושים על הפסוק "אני חומה ושדי כמגדלות" (ג). אך עדיין אין לבנו לסמוך על זה, אלא לשכוח את היחוס ולעבוד את ה' יתברך בעצמו בזריזות ושמחה גדולה וכנ"ל.

מה שאין כן אצל זמרי בן סלוא שנקרא גם 'שלומיאל' שהוא מלשון בטלן כנ"ל, ולכן גם נכשל בזימה רח"ל. כי הבטלה מביאה לידי זימה כנ"ל. ומה שאביו היה 'צורי-שדי' - חזק כצור בעבודת ה' יתברך כנ"ל, לא הועיל לו מחמת שמצד עצמו היה 'שלומיאל' ולכן נכשל במה שנכשל, והבן היטב.

(א) אמר רבי יוחנן חמשה שמות יש לו זמרי ובן סלוא ושאל ובן הכנענית ושלומיאל בן צורי שדי (סנהדרין פב:). (ב) וכעין שאמרו (תנחומא נשא, כ"ח) : ר' מאיר ור' יהושע בן קרחה היו דורשין את השמות. ועיי"ש שדרשו את שמות הנשיאים. (ג) זה לשון המדרש (שהש"ר פ"ח) : 'אמר אברהם לפני הקב"ה 'אני חומה' ואעמיד מעשים טובים כחומה. 'ושדי כמגדלות' שאני עתידה להעמיד כתים וחרבות של צדיקים כיוצא בי בעולםך'.

***

משפחת בני קהת יחנו על ירך המשכן תימנה. פרש"י : 'וסמוכין להם דגל ראובן החונים תימנה. אוי לרשע ואוי לשכנו. לכך לקו מהם דתן ואבירם ומאתים וחמשים איש עם קרח ועדתו שנמשכו עמהם במחלוקתם.

צריך להבין שאם 'לכך לקו מהם' מפני שחנו בסמוך לקרח ועדתו, אזי מפני מה ציוה ה' יתברך את בני ראובן לחנות שם. כי בודאי היה טוב יותר שלא יחנו לידם ולא ימשכו עמהם במחלוקתם. ומה עוד היה להם לעשות כיון שה' יתברך ציוה על כל שבט היכן יחנה, איש על מחנהו ואיש על דגלו ולכאורה בטלה מהם הבחירה.

ויתבאר על פי דברי ר' נתן ז"ל (לקוה"ל נזקי שכנים הלכה ד' סעי' ב') כי צריכין להאמין שהכל מאת ה', וכל מה שהשם ית' מסבב עם האדם הכל מאת השם בשביל בחירתו, ובודאי גם זה מאת ה' צבאות יצאה, שהוא יהיה שכן אצל פלוני וכו' על כן צריכין להשתדל לדבר עם שכנו ביראת שמים, כדי שיהיה 'טוב לצדיק טוב לשכנו', ולא להיפך ח"ו, עיי"ש.

ואומר האור החיים הקדוש (פרשת וירא סי' כ"ב סעי' כ'): 'דע, כי כשתתנוצץ נפש צדיק מופלאת בעולם הזה, לצד מה שקדם מהתערובת מבחי' הרע מסיבת חטא אדם הראשון אשר דבק בו רע וטוב בעונות, ימצאון בשכונתה נפשות גדולות מחלק הקליפה ובעומדה יעמודו עמה, ובצאתה לעולם יצאו כולם בשכונתה, ע"כ.

נמצא שהכל תלוי באדם עצמו. כי אדרבה! אם רואה ששכניו הם מצד וחלק הקליפה אזי ידע וישכיל שעליו להתגבר מאד בעבודת ה' ואפשר שסיבב ה' יתברך ככה שיהיה זה דיקא שכנו כדי להפכו לטוב או לכל הפחות שלא ימשך אחריו ובזה בעצמו מכניע הרבה רע וקליפה מהעולם וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' ד') שעל ידי שאיש הישראלי נתעורר בתשובה על ידי שרץ קטן שבנחיריו, על ידי שהרגיש טומאה קטנה שמבלבלת אותו, על ידי תשובתו גורם, שגם אלו הרשעים נעשו כסא לקדושה.

וכיון שבני ראובן היו נשמות גדולות מאד וכמו שהתפאר יעקב אבינו (בראשית, מט) : 'ראובן בכורי אתה כוחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז'. ופרש"י 'היא טיפה ראשונה שלו שלא ראה קרי מימיו. ראוי היית להיות יתר על אחיך בכהונה ומלכות וכו'.

על כן, כנגד זה היה ההכרח שימצאו בשכונתם מתנגדים גדולים כקרח ועדתו והכל בשביל הבחירה והנסיון לשבר את הקליפה ולהגיע לפרי, ובהם בעצמם היה תלוי הדבר.

כי 'אוי לרשע ואוי לשכנו' הוא דיקא כשהרשע עיקר והשכן טפל אליו (ועל כן דקדקו להקדים את הרשע ואחר כך את שכנו). אך בודאי האדם יכול להתגבר בעבודת ה' יתברך ולהרבות קדושה ובזה יחשב הוא לעיקר ושכנו יטפל אליו. וכמו שפרש"י (להלן, לח) לגבי משה רבנו : 'וסמוכין להם דגל מחנה יהודה והחונים עליו יששכר וזבולן טוב לצדיק טוב לשכנו. לפי שהיו שכניו של משה שהיה עוסק בתורה נעשו גדולים בתורה שנא' (תהלים ס) יהודה מחוקקי (ד"ה יב) ומבני יששכר יודעי בינה וגו' מאתים ראשי סנהדראות ומזבולון (שופטים ה) מושכים בשבט סופר'.

נמצא ש'לפי שהיו שכניו של משה' ומשה היה העיקר והם שכניו הטפלים אליו, ומשה רבנו 'היה עוסק בתורה' על כן גם הם נעשו גדולים בתורה. והכל תלוי באדם עצמו כי אם ירצה ויאזור כגבר חלציו אזי ירבה בטוב והוא יהיה העיקר והצדיק וממילא הרע שסביבו יתבטל ועל כל פנים לא יוכל להזיק לו ואפשר שאם היו בני ראובן עושים את עצמם לעיקר ומתגברים בעבודת ה' אזי היו משפיעים לטובה גם על קרח ועדתו ובזה היתה נמנעת המחלוקת ושכרם היה הרבה מאד, והבן היטב.

***

פקוד את בני לוי לבית אבותם למשפחותם כל זכר מבן חודש ומעלה תפקדם. פרש"י : משיצא מכלל נפלים הוא נמנה לקרות שומר משמרת הקודש.

הקושיא מפורסמת מה שייך לקרוא לתינוק בן חודש בשם 'שומר משמרת הקודש', וכי לשמור הוא יכול, אתמהה (א).

ויתבאר על פי דברי רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' קכ"ז) שהבגדים הם בסוד החשמ"ל, שהוא שמירה. ועל כן הבגדים יהיו שלמים תמיד ולא קרועים, כי הוא קלקול השמירה. הבגדים בעצמן תובעין את האדם אם לא נזהר בשמירתן לכבדן כראוי ולהחזיקן בנקיות.

(וזה פרמזו חכמינו הקדושים (שנת קיד : כל תלמיד חכם שנמלא רצב על בגדו חייב מיתה'. כי עם תלמיד חכם בודאי מקפידים יותר כי סביביו נשערה מאל. וכיון שלא שמר על בגדיו שיהיו נקיים כראוי, הסיר בזה את השמירה ומתחייב במיתה כי נתון לפגעי ומקרי הזמן).

וזה שאומרים חכמינו הקדושים (תנחומא בראשית י) על חנניה, מישאל ועזריה אשר הושלכו לכבשן האש, וכיון שהסיקו את הכבשן באדין גבריא אילך כפותו בסרבליהון פטישהון וכרבלתהון ולבושיהון ורמיו לגוא אתון נורא יקידתא'. מכאן אתה למד שאפילו בשעת הסכנה אל ישנה אדם את עצמו מן כבודו שהרי יצאו אלו לישרף וקישטו עצמן, עיי"ש.

הרי שקודם שהושלכו לכבשן קישטו עצמן ותיקנו וסידרו את בגדיהם והוא הדבר אשר הועיל להם לשמירה וה' יתברך הצילם.

והנה תינוק מקפיד מאד על נקיות וכל אימת שמרגיש טינוף פורץ בבכי וההכרח לנקותו ולהחליף את בגדיו. הרי שהתינוקות זוכים לשמירה גדולה כיון שעל פי רוב מלובשים בבגדים נקיים והיא שמירה כנ"ל.

וזה רמז (בר"ר פל"ד) : 'תינוק בן יומו חי אין משמרין אותו מפני החולדה מפני הנחש שלא ינקרו את עיניו. ארי רואה אותו וזוכה נחש רואה אותו וזוכה וכו'. כי תינוק בן יומו חי, בודאי מקפידים מאד לשומרו בנקיות ומחליפים את בגדיו כפי הצורך. ועל ידי נקיון הבגדים נמסכת עליו שמירה כנ"ל. וזה רמז : "ונקי ולדיק אל תהרוג" כי מי שהוא לדיק בודאי יש עליו שמירה, אך גם מי שהוא נקי, הינו שהולך בבגדים נקיים, הגם שאינו לדיק, אך על ידי נקיון הבגדים נמסכת עליו שמירה].

על כן שייך בהם מאד הלשון 'שומר משמרת הקודש', כי על ידי בגדיהם הנקיים ממשיכים שמירה על עצמם ועל הכלל וכמובא מזה שכשיש ביניהם מי שהוא זכאי אזי זכותו מגינה על הכלל.

ובדרך צחות יש לפרש בזה מה שהיסה כלב את העם אל משה (להלן יג, ל) ולאחר שסיים את דבריו שדיבר בשבחו של משה, לא מצאנו שביקשו לסוקלו כשם שביקשו לאחר מכן כשגם יהושע הצטרף לדבר איתו (ועיין שם באור החיים שהיקשה ותירץ).

ויש לומר הטעם משום שכשיהושע הצטרף לדבר יחד איתו נאמר שם "ויקרעו בגדיהם", וכיון שעשו כן פקעה מהם השמירה של הבגדים והבינו הרשעים שעתה היא שעת הכושר לסקול אותם. מה שאין כן לגבי כלב שהיה מלובש בבגדים שלמים, טרם קרעם, לא יכלו לו, והבן למעשה.

שייך לעיל בעניין נקיות הבגדים ושלמותן.

"ויאמרו אנשי דוד אליו הנה היום אשר אמר ה' אליך הנה אנכי נתן את איביך בידך ועשית לו כאשר יטב בעיניך ויקם דוד ויכרות את כנף המעיל אשר לשאול". ובזה שכרת את כנף מעילו של שאול, הסיר מעליו את השמירה. וחכמינו הקדושים אומרים (ברכות סב:) 'כל

המבזה את הבגדים סוף אינו נהנה מהם שנאמר והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחם לו'.

ידוע כי ר' נתן ז"ל הלך פעם לציון רבנו ז"ל ודרכו היתה תיכף כשהגיע לאומן היתה לו אכסניה בסמוך, הניח שם מטלטליו ורץ לציון רבנו ז"ל לשפוך שם שיח ותפלה כבן המתחטא לפני אביו. תלמידו ר' נחמן טולטשינער רץ תיכף ומיד אחריו ורצה לראות את אופן הנהגתו של רבו וכיצד מתפלל בציון. ותיכף כשרץ – נתפס בגדו ונקרע. אמר לו ר' נתן ז"ל : חזור לאחוריך ותפור בגדך.

ענה ואמר : כשאחזור לאכסניה אתפור. ענה ואמר לו רבו "אם לא מצייתים את הרבי, למה באים אליו?!"

הינו, רבנו ז"ל הקפיד שלא לילך בבגדים קרועים, ואיך אתה יכול לבוא אליו בבגד קרוע? ! (אשר בנחל מא, ו' תתקכד).

(א) וכן היקשו במדרש (שוח"ט תהלים מזמור צ"ב) : "מבן חודש ומעלה תפקדם" – וכי מבן חודש משמר?

***

התחזקות !

בכדי שתלמוד התורה שלנו יתפקד בדיוק כפי רצונו של אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע אנו צריכים לרתום את עצמנו לשמש דוגמא לילדים. זה תפקידנו כהורים וכאנשי הקהילה. כל אחד צריך להבין שיש לו חלק באחריות על ילדיו בפרט, ועל ילדי הקהילה בכלל. רק אם ניצמד באופן מוחלט להדרכה שמוהרא"ש זי"ע מדריך אותנו מתוך הספרים שלו, נזכה לראות את הילדים שלנו צועדים בדרכו הקדושה. לשם כך, נציג כאן שוב את הדברים שכתבנו בעבר לאור בקשתם של הורים רבים להתחזק בזה יותר ויותר :

חשוב מאד שההורים יקחו חלק פעיל וישתפו פעולה עם התלמוד תורה ושכל אחד יידע שהוא משמש דוגמא אישית להרבה מאד תלמידים שרואים אותו ולומדים ממנו אפילו אם הוא בעצמו לא שם לב לזה.

ואסביר : רבנו ז"ל אומר (לקו"מ ח"א סי' יט) שאדם שזוכה לקדש את עצמו, הוא משמש דוגמא לאנשים רבים שרואים את התנהגותו היפה, דיבורו הנעים, האופן בו הוא מתייחס לאנשים וכו' וכו'.

וכך, האנשים שרואים אותו לומדים ממנו. אנו זכינו לראות את אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע ומבינים היטב את הדבר הזה. התנהגותו הקדושה, תפלותיו, דיבוריו, בגדיו הנקיים וכו'

וכו', כל אלו שימשו דוגמא לדברים טובים ואנו השתדלנו ללמוד ממנו ולצעוד בדרכו.

אך צריך לדעת שאת זה לעומת זה עשה האלקים. ויכול להיות שאדם שמגיע לבית הכנסת עם חולצה קצרה, מסתובב בבית התבשיל עם חולצת טריקו (ולא משנה באיזה צבע ויש כאלו המגיעים עם חולצות שכתוב עליהם שמות של מפעלים ובתי חרושת), נעלי אצבע וכו' וכו', האדם הזה משמש דוגמא שלילית לכל הילדים שנמצאים שם ורואים אותו. ואם יש שני אנשים שמתנהגים כך – עוד יותר גרוע. ואם יש שלושה...

התופעות האלו מייצרות אווירה שהיא היפך רצונו הקדוש של מוהרא"ש זי"ע שכל הזמן העיר לאנשים שנהגו כך והזכיר להם שלבית הכנסת מגיעים עם כובע וחליפה. חשוב שכל אחד ידע – כשהוא מגיע לאזור בית הכנסת ישנם תלמידים רבים שנמצאים שם ורואים אותו. זו אחריות.

אם מישהו מגיע לשם עם חולצה לבנה במקום להגיע עם כובע וחליפה – זה גורם לילדים שלנו להבין שלא חייבים ללבוש כובע וחליפה שהרי האברך ההוא וההוא וההוא וההוא... מגיעים עם חולצה לבנה בלי כובע וחליפה.

אם מישהו מסתובב שם עם פיאות מאחורי האזניים – זה מהווה דוגמא לילדים. נעלי אצבע, אופניים, קורקינט, וכו'.

מוהרא"ש זי"ע תמיד התפאר: כשרואים בחור או אברך המסתובב ברחוב עם משניות, תיכף יודעים שהוא תלמיד

"היכל הקודש". אכן, גם היום יש עדיין מי שזוכה לזה. וחשוב שאנו המבוגרים נראה לילדים שהספרים הקדושים הם הדבר שחשוב באמת ולא הטרקטורון שהגיע לחניית בית הכנסת. כמובן שאין בעיה עם הטרקטורון מצד עצמו ואפשר בחופשה לחפש נהגי טרקטורונים בעלי מידות טובות שיעשו לילד איזה סיבוב בצורה הגיונית מבלי להתפרע (וכמובן שלהחזיק טרקטורון בבית הוא כבר עניין אחר... עיינו בספרי מוהרא"ש זי"ע מה דעתו על כך. לא מצינו שכך נהגו חסידים. ולא מצינו שכך חינוכו חסידים ואנשי מעשה את ילדיהם. טיול נחמד בחופשה זה דבר אחד, ולהחזיק טרקטורון בבית זה דבר אחר).

אך כשילדים רואים שמבוגרים הנמצאים בחצר בית הכנסת לא פותחים ספר אלא מה שבאמת מעניין אותם זה כמה עולה הטרקטורון, מה נפח המנוע שלו, לאיזו מהירות הוא מגיע וכו', אז הילדים האלו מבינים שכנראה הדברים האלה הם החשובים ולא המשניות של היכל הקודש...

אולי נכנסתי לתחום שאינו שייך אלי שהרי אינני הממונה על מה שנעשה באזור בית הכנסת. אך כתבתי את הדברים לתועלת התלמידים שלומדים בתלמוד התורה שלנו ומגיעים לבית הכנסת. הכוונה שלי היא להגשים את החלום שלכם : בנים צדיקים ההולכים בדרכו של מוהרא"ש זי"ע.

וזה תלוי בנו. אם כל אחד מאתנו ירגיש שליחות קדושה לשמש דוגמא לילדים שלנו ולהגיע לבית הכנסת בצורה מכובדת ולהתנהג שם כפי רצונו של הצדיק, אז הילדים ילמדו מאיתנו את הדבר הזה. אחרת...

ברור לי שהאנשים שמגיעים לבית הכנסת באופנים שכתבתי למעלה, לא עושים זאת מתוך כוונה רעה חלילה. אני מכיר אותם. הם אנשים נפלאים. חלקם ידידים טובים שלי וחלקם תלמידים שלמדו אצלי וברוך ה' כבר נעשו בעצמם הורים לילדים. גם כל הדברים שכתבתי כאן אינם בגדר תוכחה ולא באתי להוכיח את אף אחד אלא להציג בפניכם תמונת מצב כיצד מתנהלים הדברים כרגע ולאיזה כיוון הספינה שלנו נוסעת. תפקידנו לשנס מתניים, לבדוק במה צריך להתחזק ולהביאה לחוף מבטחים - הוא החוף שהכין לנו מוהרא"ש זי"ע על ידי שנציית אותו ללא פשרות.

בעת שחנכו ביבנאל את תחנת מד"א הגיעו רבים ונכבדים לארוע הגדול. ויען שזה ארע בקיץ והחום היה חזק מאד, שאל את מוהרא"ש זי"ע אחד מחברי הארגון (שלא היה שומר תורה ומצוות והלך עם בגדים קצרים כדרכם וכו') : "איך אפשר ללבוש בחום הזה בגדים ארוכים כאלה" (כי מוהרא"ש זי"ע היה לבוש כדרכו בכובע וחליפה וכו' וההוא התפלא על זה).

ענה ואמר לו מוהרא"ש נ"י : "זו המסורת". והוא לימוד נפלא מאד עד כמה יש למסור את הנפש עבור המסורת והמנהגים של עם ישראל ולא לשנות כדרכם של החופשיים. וכן למדנו מזה שאין לחפש תשובות מחוכמות להשיב להם על שאלותיהם כדי למצוא חן בעיניהם או לחשוש מה יאמרו וכו' ומה יגידו וכו', אלא לומר את האמת שאנו יהודים מאמינים השומרים על המסורת ואין אנו מתביישים בזה, אדרבה – זו שמחתנו וגאותנו !

בימי הקיץ החמים מגיעים ליבנאל כל מיני טיפוסי אנשים מכל רחבי הארץ והם מרגישים אווירה של חופשה וכו' ומגיעים לבית הכנסת עם נעלי אצבע, מכנסיים קצרות, ללא כובע וחליפה כראוי למי שמגיע לביתו של ה' יתברך, משקפי שמש, מתעסקים בבית הכנסת עם הטלפון הגדול וכו' וכו'.

מוהרא"ש זי"ע תמיד עורר אותנו, המלמדים, להסביר לתלמידים שאותו ה' יתברך שהיה איתנו במשך כל שנת הלימודים, ואליו התפללנו בצורה מכובדת עם בגדים ראויים, הוא אותו ה' יתברך שנמצא גם בחופשה. אין לנו ללמוד מאנשים שמגיעים ממקומות שונים ומכניסים אווירה של קלות ראש. אדרבה ! אנחנו נמשיך להתנהג כפי המסורת שלנו עם יראת שמים, נשמור על קדושת וכבוד בית הכנסת ובכך נשמש דוגמא לכל האורחים.

פעם ראיתי במו עיני אברך ירא שמים שהגיע לנפוש ביבנאל מבני ברק. הוא דוקא היה לבוש עם כובע וחליפה. אלא שפתאום הוא הבחין בדמות מוכרת שגם כן הגיעה לבית הכנסת שלנו ביבנאל בימי החופשה. אותה דמות היתה לבושה עם מכנסים קצרות, חולצה קצרה, משקפי שמש (בתוך בית הכנסת...) ועוד כמה פריטים שונים ומשונים.

האברך היקר התקרב אל הדמות הזאת ובחן אותה בקפידה כמי שמתפלא. לבסוף כבר לא יכל להתאפק ושאל בתדהמה: "כבוד הרב?!".

מתברר שאותה דמות היתה ראש הכולל שלו בבני ברק... כמובן שבכולל הוא היה מקפיד להופיע עם כובע וחליפה ולהגות בתורה כראוי לתלמיד חכם שכמוהו. אך כשהוא יצא לנופש הוא פרק מעצמו את יראת השמים והגיע לבית הכנסת כמי שמגיע לבריכה. תלמידו האברך היה מזועזע מגודל הצביעות.

ה' יתברך יעזור שכולנו נתגייס למאמץ הגדול למען עתיד ילדינו שנזכה אנחנו להיות השליחים לשמש להם דוגמא לדבר שאנחנו באמת מאמינים בו והוא דרכו הקדושה של הצדיק. אנחנו בחרנו שלא לקבל על עצמנו מנהיג אחרי מוהרא"ש. הבחירה הזאת דורשת מאיתנו להקפיד מאד להמשיך לנהוג כפי דרכו של מוהרא"ש בחיים חיותו, ולמסור את הנפש על הדרך שסלל עבורינו ורק כך נוכל להעביר אותה

הלאה לדורות הבאים ולשמור שהיא לא תלך ותתפוגג עם הזמן.

אין בדברים האלו כוונה לפגוע באיש חלילה. אלא כוונה להתחזק יחד.

ולסיום : סיפור נפלא שאדמו"ר מוהרא"ש זי"ע סיפר על עצמו בעניין כבוד בית הכנסת (אשר בנחל קעא, מה קצה) :

הָיָה לָנוּ שָׁכֵן רוֹסֵי אֶחָד שְׁתַּמִּיד הֵלֵךְ בֵּין בְּקִיץ בֵּין בַּחֲרָף עִם גּוּפְיָהּ וְעִם מַכְנָס קֶצֶר וְעִם סַנְדָּלִים בְּלֵי גְרָבִים, תַּמִּיד הָיָה לוֹ חֵם. קָרָה פְּעַם בַּחֲרָף שְׁמֵהֲגָה שְׁלָנוּ (כְּשֶׁקָר, הַגֵּשֶׁם קוֹפֵא וְנִעְשָׂה לָךְ חֲתִיכַת קָרָח מִמָּשׁ לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפָּר. וּמֵהֲגָה שְׁלָנוּ נִעְשָׂה קָרָח וּכְשֶׁמִּתְחִיל לְהִתְחַמֵּם אִזְ הַקָּרָח נָמַס וְנוֹפֵל) פְּתֹאֹם מֵהֲגָה שְׁלָנוּ נִפְלָה חֲתִיכַת קָרָח עַל הָרֶכֶב שֶׁל הַשָּׁכֵן הָרוֹסֵי וְשָׁבַר לוֹ אֶת הַחֲלוֹן הַקֶּדְמִי אִזְ בָּא לְתַבְעֵ לְשֵׁלֵם אֶת זֶה.

מָה אַתָּה רוֹצֵה מִמֶּנִּי? אֲנִי עָשִׂיתִי אֶת הַקָּרָח? אֲנִי זָרְקֹתִי אֶת זֶה? זֶה דָּבָר טְבָעִי, לֵיךְ אֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיְהִי לָךְ טְעָנוֹת עָלָיו... אִזְ לָקַח אוֹתָנוּ לְמִשְׁפָּט, לֹא הֵלֵךְ לְדִין תּוֹרָה, וְהִבִּיא לַעַד אֶת הַדֵּיר שְׁלוֹ, כִּף הֵלֵךְ עִם מַכְנָס קֶצֶר וְעִם סַנְדָּלִים בְּלֵי גְרָבִים וְגוּפְיָהּ. בְּבֵית מִשְׁפָּט צְרִיכִים לְלַכֵּת בְּנִימוּס, הַשׁוֹפֵט הַגּוֹי הוּא רוֹאֵה שְׁאֵתָה נִכְנָס כְּמוֹ שְׁאֵתָה הוֹלֵךְ אֵל הַיָּם זֶה פּוֹגֵעַ בּוֹ...

לא יודע אם ראיתם שופטים, הולך עם לבוש ועם כובע מרבע ואיך שרק נכנס הוא רצה להתחיל לדבר, להעיד, אך השופט נותן מכה עם הפטיש של עץ ואמר: תתבייש לך! צא מפה! לקח את כל התיק וקרע את זה וזרק את זה. כך נכנסים! הרוסי רצה לדבר אך השופט אמר לו: עוד מלה אתה בבית סהר!

רואים מזה אפלו גוי, זה לא מנמס להכנס ככה אל בית משפט. על אחת כמה וכמה באין ערך כלל, מיליונים דמיונות, איך נכנסים למלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ככה... מכנס קצר, קצת דרך ארץ...

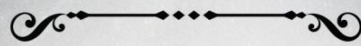

שיעורים באידיש ולשון הקודש מהראש ישיבה
ר' יואל ראטה נ"י אפשר לשמוע במספר:

0797040066

ושיעורים שנמסרים ב"היכל הקודש יבנאל"
אפשר לשמוע במספר:

0733834140

(להקיש 1 ואחר כך להקיש 2)

זכות העלון

להצלחת ורפואת : אליהו בן מרים, אסתר מלכה בת אורה וכל יוצאי חלציהם, יום טוב בן ג'וליה, מרים בת סולטנה, סולטנה בת קדן מרים, עמוס בן יהודית, נתן שמחה בן רחל, יקיר בן זוהרה, הנייה רחל בת דבורה, דוד בן רחל, משה בן אירן, ישראל בן ג'וליה.

ולהבדיל : לעילוי נשמת ג'וליה בת סולטנה, אליהו בן ישראל,
אברהם בן ניסים אורה בת נעמי, מאיר בן רחמים, יצחק בן זכיה, יצחק בן פיגלה ולכל
הנשמות הקדושות שאין מי שיאמר עליהם קדיש

מי שמעוניין לקבל את החוברת בדואר אלקטרוני שיכתוב

ל: nachman6708@gmail.com

